

og i Kraft af den Velvillie og Imødekømmen, den højtærede Landbrugsminister har vist over for Udvalgets Anskuelse i Retning af at gaa noget videre, end Forslaget lød, ere naaede til et Resultat, som kan betegnes som et virkeligt Fremskridt. Jeg anser den Revision af Loven, som nu foreligger, for at være et Fremskridt af virkelig Værdi, og jeg vil haabe, at det ogsaa skal vise sig, naar den ny Form for Lovforslaget nu bliver ført ud i Virkeligheden, at den ogsaa skal vække Tilfredshed og blive til Velsignelse for mange fattige Landarbejdere, som ikke ad anden Vej ville kunne komme til at faa et selvstændigt Landbrug.

Birek: Jeg vil gøre den Bemærkning til min ærede Meningsfælle fra Thisted (Barner), at den Omstændighed, at Fæste er en gammel Institution, ikke er noget, som afskrækker mig; vi have jo tidt set, at hvad der har været gammelt, kan blive nyt igen. Denne Omstændighed afskrækker mig som sagt ikke, lige saa lidt som den Omstændighed, at jeg tilfældigvis i denne Sag er kommen til at gaa Arm i Arm med Socialdemokraterne. Jeg skal kun gøre den Bemærkning over for det meget ærede Medlem, at i det Øjeblik, vi tale om Fæste kontra Selveje, kan jeg i meget dele hans Anskuelse. Ogsaa jeg tror, at Selveje er det bedste, men saa forlanger jeg ogsaa, at Selvejeren skal være Selvejer, ikke blot af Navn, men ogsaa af Gavn, og jeg maa vedblivende hævde, at naar en Mand har en Ejendom paa 5—6,000 Kr.s Værdi og kun ejer 5—600 Kr. — som han maaske oven i Købet har laant — foruden at han i det første halve Aar har stiftet en yderligere Gæld, saa er denne Mand ikke Selvejer, og Spørgsmaalet bliver ikke om Selveje paa den ene Side og Arvefæste paa den anden Side, men Spørgsmaalet bliver om et sikret Fæste paa den ene Side og paa den anden Side en Risiko bærende Straamand, og det er imod denne Risiko bærende Straamand, at jeg stadig har været. Jeg skal imidlertid kun sige, at hvor daarlige Forholdene end komme til at være, vil jeg dog stemme for Lovforslaget. Lad os nemlig se paa den Paragraf i Lovforslaget, som omhandler, hvorledes Forholdet vil blive for den næste Generation. Lovforslaget forudsætter jo, at den Mand, som er Ejer af en saadan lille ussel Lod, kan faa flere Børn, og at han kommer til at skifte imellem dem. Og saa forudsætter Loven, at denne lille Ejendom kan prioriteres til

Fordel for Medarvingerne, dog med den indskrænkende Bestemmelse, at den Gæld, der paalægges Ejendommen til Fordel for Medarvingerne, ikke maa være større end det Beløb, som den saakaldte Ejer har afbetalt af sin Gæld til Statskassen. De ville altsaa se, at det er et stadig fortsat Sisyfusbearbejde; den ene Generation triller Stenene op, naar efterhaanden at faa afbetalt noget, saa at han virkelig kan agere Selvejer; men saa kommer den næste Generation, den er lige saa daarlig stillet, og det staar for mig som en Ulykke. Jeg maa tilstaa, at med al den Respekt, jeg har for min højtagede Partifælles Autoritet paa dette Punkt, tror jeg ikke, at han tilstrækkelig har overvejet det uheldige i, at en Selvejer ikke er Selvejer, men kun Straamand. Der er blevet fremhævet, at dette Lovforslag er et godt Lovforslag, det kunne vi godt sige, og det er ogsaa i mange Retninger et kønt Lovforslag. Men jeg vil kun have Lov til at sige, at det kommer meget an paa, hvorledes Loven bliver gennemført. Det er kun godt under fire Betingelser, og om disse fire Betingelser blive opfyldte, har jeg Lov til at betvivle. Den første Betingelse er, at det er en virkelig god Mand, der faar Lodden, at han staar en lille Smule over Gennemsnittet. Den anden, at den Jord, der købes, ikke købes for dyrt, og jeg er desværre overbevist om, at i mere end et Tilfælde, maaske i over Halvdelen af Tilfældene, bliver den Jord, der købes til Husmændene, købt for dyrt. Den tredje, at Prisen nogenlunde holder sig, at Manden vedblivende er nogenlunde rask, og som sagt er en ekstra dygtig Mand. I de Tilfælde kan Loven blive til en Velsignelse. Jeg gentager, at det er mere end et Eksperiment, der her er gjort, navnlig med Jordlodderne af en Størrelse af 5—6,000 Kr. Det at ville gøre dem til Selvejere, er det samme som at ville løse Spørgsmaalet om Cirkelns Kvadratur, siger jeg: En Mand, som begynder med ingen Ting og har ingen Ting, og som skal paatage sig hele denne Byrde, skal betragtes som Selvejer! Imidlertid stemmer jeg selvfølgelig for dette Lovforslag og haaber, at Sagen maa blive ført igennem og blive til Gavn, men jeg gør det ganske vist ikke, fordi jeg selv tror det. Jeg tror, at Erfaringerne ville blive daarligere, end de Herrer mene, men da min højtagede Meningsfælle for Thisted (Barner) har forsikret os om, at han tror, at Loven selv under Hensyn til den Fare, der ligger i, at der kun skal ydes $\frac{1}{10}$ af Laaneværdien, kan jeg gøre Nytte, stemmer